International Journal of Education and Science
print ISSN: 2618-0553; online ISSN: 2618-0561; DOI: 10.26697/ijes
Journal Website: <https://ijes.world>
SOCIAL AND BEHAVIORAL SCIENCES

OVERVIEW

Article History
Received: 25.05.2021
Accepted: 26.06.2021
Published: 30.06.2021

The Problems of Primary School Teachers' Training in the Conditions of Distance and Blended Teaching in Higher Education Establishments

Kvitoslava B. AVRAMENKO^{1*}

¹ V. O. Sukhomlynskyi Mykolaiv National University, Ukraine

* Corresponding Author's Email: kvita-avr@ukr.net

Проблеми підготовки вчителів початкових класів у закладах вищої освіти в умовах дистанційного та змішаного навчання
Авраменко К. Б.¹

¹ Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського, Україна

Проблемы подготовки учителей начальных классов в учреждениях высшего образования в условиях дистанционного и смешанного обучения
Авраменко К. Б.¹

¹ Николаевский национальный университет имени В. А. Сухомлинского, Украина

Abstract

Background: The relevance of the study is caused by the implementation of modern information and communication technologies into the educational process of higher education institutions, that induces the appearance of new kinds and forms of its organization.

Purpose: To analyze of the interpretation of the definitions of "distance learning" and "blended learning"; to identify of problems of their use in professional training of future primary school teachers at the V. O. Sukhomlynskyi Mykolaiv National University.

Materials and Methods: Theoretical and empirical methods are used in the work: analysis, classification and generalization of the source base of the research; normative documentation regulating the activity of higher education institutions (educational and professional programs, curricula); experience in the educational process organizing; diagnostics of students majoring in 013 Primary education (questionnaires, observations, introspection).

Results: The structure and content of "distance learning" and "blended-learning" are disclosed, considers its advantages and its efficiency. The scientific approaches principles mean and forms of organization of the process of distance learning and blended-learning while training of elementary school teachers are investigated. The advantages of using the Moodle platform at the V. O. Sukhomlynskyi Mykolaiv National University are proved. The possibility and expediency of using distance and blended learning in the process of professional training of future primary school teachers is proved.

Conclusions: The development of computer and information and communication technologies, the use of distance and blended learning have significantly changed the role and place of teachers and students in the educational process in higher education institutions. Their implementation promotes the formation of professional competence of future primary school teachers.

Keywords: distance learning, blended-learning, educational process, vocational training, primary school teachers.

DOI: <https://doi.org/10.26697/ijes.2021.2.2>

JEL: I20, I21, I23

UDC: 37.091.12:005.963

Cite this article as: Avramenko, K. B. (2021). Problemy pidhotovky vchyteliv pochatkovykh klasiv u zakladakh vyshchoi osvity v umovakh dystantsiinoho ta zmishanoho navchannia [The problems of primary school teachers' training in the conditions of distance and blended teaching in higher education establishments]. *International Journal of Education and Science*, 4(2), 41–46. <https://doi.org/10.26697/ijes.2021.2.2> [in Ukrainian]

© 2021 Avramenko K. B.

Published by Archives of International Journal of Education and Science

Open Access under a [Creative Commons "Attribution" 4.0 Worldwide](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

Вступ

Одним із пріоритетних напрямів державної політики України визначено освіту, адже вона є стратегічним ресурсом економічного, культурного і духовного розвитку суспільства, забезпечення національних інтересів, формування позитивного іміджу нашої країни.

Сучасний вчитель початкових класів має бути готовим до глобальних змін, що відбуваються у суспільстві та освіті, реалізовувати на практиці Концепцію Нової української школи, володіти загальними і фаховими компетентностями, впроваджувати у власну практичну діяльність новітні технології й авторські методики.

З огляду на висловлене особливого значення набуває проблема професійної підготовки педагогів.

У наукових публікаціях зарубіжжя наприкінці ХХ століття з'являються поняття “дистанційне” і “змішане” навчання, що було пов'язано із бурхливим розвитком інформаційних та Інтернет-технологій.

На початку ХХІ століття дані напрацювання дістають активного розповсюдження у вітчизняних закладах освіти взагалі, вищої – зокрема. Особливої актуальності вони набули у зв'язку із пандемією COVID-SARS у 2019-2021 роках, оскільки їх використання в освітньому процесі сприяє опрацюванню різноманітних джерел інформації, забезпеченню самостійної роботи студентів в умовах карантинних обмежень.

Мета дослідження. Проаналізувати тлумачення дефініцій “дистанційне навчання” та “змішане навчання”; виокремити проблеми їх використання у професійній підготовці майбутніх учителів початкових класів у Миколаївському національному університеті імені В. О. Сухомлинського.

Матеріали і Методи

У роботі застосовано теоретичні та емпіричні методи: аналіз, класифікація та узагальнення джерельної бази дослідження; нормативної документації, що регламентує діяльність закладів вищої освіти (освітньо-професійні програми, навчальні плани); досвід організації освітнього процесу; діагностика студентів спеціальності 013 Початкова освіта (анкетування, спостереження, інтроспекція).

Результати та Обговорення

Доведено можливість та доцільність використання дистанційного та змішаного навчання у процесі професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів.

Аналіз робіт, присвячених дистанційному навчанню (О. Андрєєв, В. Биков, О. Глазунова, В. Кухаренко, Ю. Машбиць, Н. Морзе, А. Остапенко, Л. Петухова, О. Пінчук, О. Рибалко, В. Саєнко, О. Самойленко, О. Співаковський, Т. Тихонова та інші), дозволяє визначити спільний підхід науковців щодо визначення основних

характеристик даного поняття: віддалений освітній простір між суб'єктами освітнього процесу (на відміну від традиційної аудиторної форми його організації); використання сучасних інформаційних і комунікаційних технологій.

За визначенням А. Остапенка, дистанційне навчання – така форма організації освітнього процесу, при якій “всі або частина занять відбувається із використанням сучасних інформаційних і телекомунікаційних технологій за територіальної віддаленості викладача та учнів /студентів” (Ostapenko, 2012).

Дуже близьким за змістом є визначення дистанційного навчання на інформаційно-аналітичному порталі вищої освіти: це навчання з використанням комп'ютерних і телекомунікаційних технологій, які забезпечують інтерактивну взаємодію викладачів та студентів на різних етапах навчання і самостійну роботу з матеріалами інформаційної мережі (Higher Education, n.d.).

Крім того, дистанційне навчання передбачає сукупність таких заходів:

- засоби надання учбового матеріалу студенту;
- засоби контролю успішності студента;
- засоби консультації студента програмою / викладачем;
- засоби інтерактивної співпраці викладача і студента;
- можливість швидкого доповнення курсу новою інформацією, коригування помилок.

Важливо зазначити, що кожен заклад освіти (у тому числі – і вищої) працює за власними розробленими “Положеннями про організацію освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання”, що узгоджується із Наказом Міністерства освіти і науки України № 466 від 25.04.2013 р. “Про затвердженні Положення про дистанційне навчання”. У названому документі зазначається, що дистанційне навчання виступає індивідуалізованим процесом передання і засвоєння знань, умінь, навичок, способів та досвіду пізнавальної діяльності людини, який відбувається за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників навчання в освітньому середовищі, яке створене на основі новітніх психолого-педагогічних й інформаційно-комунікаційних технологій (Ministry of Education and Science of Ukraine, 2013).

Крім того, серед основних понять у названому документі визначено такі їх тлумачення:

- асинхронний режим – взаємодія між суб'єктами дистанційного навчання, під час якої учасники взаємодіють між собою із затримкою у часі, застосовуючи при цьому електронну пошту, форум, соціальні мережі тощо;
- веб-ресурси навчальних дисциплін (програм), у тому числі дистанційні курси, – систематизоване зібрання інформації та засобів навчально-методичного характеру, необхідних для засвоєння навчальних дисциплін (програм), яке доступне через Інтернет (локальну мережу) за допомогою

веб-браузера та/або інших доступних користувачеві програмних засобів;

- веб-середовище дистанційного навчання – системно організована сукупність веб-ресурсів навчальних дисциплін (програм), програмного забезпечення управління веб-ресурсами, засобів взаємодії суб'єктів дистанційного навчання та управління дистанційним навчанням;

- дистанційна форма навчання – форма організації навчального процесу у закладах освіти, яка забезпечує реалізацію дистанційного навчання та передбачає можливість отримання випускниками документів державного зразка про відповідний освітній або освітньо-кваліфікаційний рівень;

- інформаційно-комунікаційні технології дистанційного навчання – технології створення, накопичення, зберігання та доступу до веб-ресурсів (електронних ресурсів) навчальних дисциплін (програм), а також забезпечення організації і супроводу навчального процесу за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення та засобів інформаційно-комунікаційного зв'язку, у тому числі Інтернету;

- психолого-педагогічні технології дистанційного навчання – система засобів, прийомів, кроків, послідовне здійснення яких забезпечує виконання завдань навчання, виховання і розвитку особистості;

- синхронний режим – взаємодія між суб'єктами дистанційного навчання, під час якої всі учасники одночасно перебувають у веб-середовищі дистанційного навчання (чат, аудіо-, відеоконференції, соціальні мережі тощо);

- система управління веб-ресурсами навчальних дисциплін (програм) – програмне забезпечення для створення, збереження, накопичення та передачі веб-ресурсів, а також для забезпечення авторизованого доступу суб'єктів дистанційного навчання до цих веб-ресурсів;

- система управління дистанційним навчанням – програмне забезпечення, призначене для організації навчального процесу та контролю за навчанням через Інтернет та/або локальну мережу;

- суб'єкти дистанційного навчання – особи, які навчаються (учень, вихованець, студент, слухач), та особи, які забезпечують навчальний процес за дистанційною формою навчання (педагогічні та науково-педагогічні працівники, методисти тощо);

- технології дистанційного навчання – комплекс освітніх технологій, включаючи психолого-педагогічні та інформаційно-комунікаційні, що надають можливість реалізувати процес дистанційного навчання у навчальних закладах та наукових установах (Ministry of Education and Science of Ukraine, 2013).

Важливо, що при такому навчанні суттєво змінюються функції викладача: він виступає модератором, тьютором, координатором. Водночас до нього висуваються такі вимоги: володіння навичками використання інформаційних і комунікаційних технологій, роботи в Інтернет-мережі, здатність до створення нового

електронного портфоліо з навчальної дисципліни, наявність гнучких навичок “soft-skills”; здатність до педагогічної взаємодії у нових умовах.

Отже, дистанційне навчання є оптимальною формою отримання знань для тих, хто прагне оволодіти якомога більшим обсягом знань, умінь, досвіду і компетенцій, передбачає перевірку своїх знань за допомогою тестів та/або інших завдань; дозволяє поєднувати самостійне засвоєння матеріалу, що сприяє підвищенню рівня фахової підготовки вчителів початкових класів. Серед її недоліків вважаємо відсутність можливості активного спілкування в offline-режимі.

В умовах сьогодення у закладах вищої освіти провідне місце займає комбіноване або змішане навчання (blended learning).

Теоретичні напрацювання та аналіз моделей реалізації змішаного навчання в системі освіти представлено у роботах таких авторів: Н. Балик, О. Барна, С. Березенська, В. Биков, К. Бугайчук, С. Грехем, Л. Данькевич, Ю. Духніч, Є. Желнова, М. Кадемія, А. Кобися, М. Кондакова, О. Коневщинська, О. Коротун, Н. Корсунська, О. Кривонос, В. Кухаренко, А. Логінова, О. Латипова, Н. Олійник, Т. Олійник, І. Пучков, Н. Рашевська, Н. Сиротенко, А. Столяревська, Г. Чередніченко, Л. Шапран та інші.

Ми погоджуємося із О. Кривоносом (Kryvonos, 2013), який визначає змішане навчання як освітню концепцію, у межах якої студент/учень “отримує знання і самостійно (онлайн), і очно (з викладачем). Цей підхід у навчанні дає можливість контролювати час, місце, темп і спосіб вивчення матеріалу”.

За переконанням А. Логінової (Loginova, 2015), змішане навчання є “методом, який поєднує в собі традиційне навчання “обличчям до обличчя” та деякі елементи дистанційного навчання”.

Отже, за своєю сутністю змішане навчання виступає, з однієї сторони – синтезом традиційної та сучасної цифрової освіти а з іншої – новітнім типом організації освітнього процесу, оскільки набуває персоналізованого та особистісно орієнтованого характеру у закладах вищої освіти. Це також дозволяє вирішувати такі завдання:

- розширює освітні можливості студентів за рахунок доступності та гнучкості, урахування їхніх індивідуальних освітніх потреб, а також темпу й ритму оволодіння навчальним матеріалом;

- стимулює формування суб'єктної позиції майбутніх вчителів: підвищення мотивації, самостійності, соціальної активності, рефлексії й самоаналізу, що – як наслідок – підвищує ефективність освітнього процесу у закладах вищої освіти в цілому;

- трансформує стиль педагога: забезпечує перехід від трансляції знань до інтерактивної взаємодії зі студентом, що сприяє формуванню процесу конструювання власних знань;

- персоналізує освітній процес: студент самостійно визначає свої навчальні цілі, способи їх досягнення, ураховуючи власні освітні потреби, інтереси та

здібності; викладач у цій ситуації є помічником, тьютором, фасилітатором студентів (Kondakova & Latypova, 2013).

Ми погоджуємося із переконанням О. Коротун методологію змішаного навчання становлять такі наукові підходи (системний, компетентнісний, особистісний, діяльнісний, ресурсний) та принципи (свідомості, активності й самостійності, міцності, наочності, системності та послідовності, стимулювання і мотивації, орієнтації на конкретних студентів, гуманістичності, урахування індивідуальних особливостей студентів, інтерактивності, мобільності, гнучкості, відповідності технологій навчання, відкритості навчального процесу) (Korotun, 2016, с. 119-120; 124-125).

У монографічному дослідженні, присвяченому змішаному навчанню, одним із його принципів зазначено свідомий вибір соціальних сервісів за мінімальних витрат (Kuharenko, 2016). Дотримуватися цього принципу завдяки визначенню чітких цілей діяльності на основі детального аналізу системи навчального проєктування. Змішування сприяє оптимізації ресурсів і часу, формуванню позитивної мотивації у студентів на весь період навчання.

Ми підтримуємо думку К. Бугайчука (Buhaichuk, 2016) про те, що поняття “змішаного навчання” потрібно розглядати у вузькому та широкому сенсі. У вузькому сенсі розуміється реалізація формальної освіти у віддаленому режимі за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій і технічних засобів навчання; організація навчальної взаємодії між суб'єктами навчального процесу; самоконтроль учнів/студентів. У широкому – “це різні варіанти поєднання форм і методів організації формального, неформального, інформального навчання, а також самонавчання та ... навчання протягом життя (“Life Long Learning”)”.

У зарубіжних джерелах поняття “змішане навчання” розглядають як: об'єднання традиційних формальних способів навчання (робота в аудиторіях, вивчення теоретичного матеріалу) із неформальними (обговоренням дискусійних питань за допомогою електронної пошти та Інтернет-конференцій); використання комбінації електронного та аудиторного навчання; поєднання дистанційного і традиційного спілкування; інтеграцію традиційного та комп'ютерно опосередкованого навчання в особливому педагогічному середовищі. Крім того, американські вчені С. Бонк та С. Грехем (2005) виділяють три компоненти змішаного навчання: особисте спілкування студентів із викладачем (в умовах традиційної форми проведення занять); самостійна робота студентів; дистанційне або електронне навчання, що передбачає виконання завдань в особливому (електронному) середовищі.

Отже, змішане навчання виступає особливою формою організації освітнього процесу у закладах освіти, у межах якої майбутній вчитель отримує

знання як самостійно (через онлайн сервіси), так і під час аудиторних занять. При цьому ці компоненти взаємопов'язані та доповнюють один одного.

Аналізуючи змішане навчання М. Кондакова та О. Латипова (Kondakova & Latypova, 2013) виділяють такі можливі комбінації:

- змішування очного та дистанційного навчання: ця форма змішаного навчання є найбільш поширеною. Навчальні матеріали та завдання можуть розміщуватися в LMS (Learning Management System), соціальних мережах типу Edmodo, що дозволяє створювати умови для проведення змішаного навчання та використання (наприклад, “перевернутий клас” тощо);

- змішування структурованого та неструктурованого навчання: структуроване навчання добре налагоджене в університетській і корпоративній навчальній структурі, де студент забезпечується набором заздалегідь розроблених навчальних матеріалів, певною траєкторією навчання;

- змішування користувацького контенту й зовнішніх матеріалів: користувацькі курси є кращими для формування знань та вмінь щодо певної галузі, продукту чи процесу;

- змішування самостійного й колаборативного навчання: технології автоматизованого навчання створили можливості для самостійного навчання і проведення тренінгів, де все знаходиться під контролем студента, але не завжди надихає й мотивує його; проте спільне навчання сприяє динамічному спілкуванню студентів, що призводить до обміну знаннями й досвідом;

- змішування роботи та навчання (формат сучасної дуальної освіти): при цьому робота стає джерелом змісту навчання, а зміст навчання стає доступним за вимогою й у контексті необхідності виконувати роботу на робочому місці.

Серед переваг змішаного навчання потрібно виокремити такі:

- масштабування, що дає змогу значно збільшити аудиторію учасників навчального процесу за допомогою електронного навчання;

- швидкість – передбачає одночасне навчання багатьох людей на тому матеріалі, який було розроблено для одного слухача;

- колективність, що забезпечується за рахунок різноманітності типів контенту;

- продуктивність – передбачає можливість навчання у будь-який час, з будь-якого місця.

При такому підході робота викладачів стає менш трудомісткою, оскільки перевірка та аналіз матеріалів у мережі потребує менше зусиль. Змішування середовищ (традиційного – в університеті, та Інтернет – удома) дозволяє викладачеві використовувати сильні сторони кожного, хто навчається, для досягнення бажаних освітніх цілей. Однак при цьому вони повинні правильно організовувати підготовку студентів до кожного заняття та опанування дисципліни в цілому.

Для реалізації дистанційного навчання та змішаного навчання у закладах вищої освіти (у тому числі Миколаївському національному університеті імені В. О. Сухомлинського) використовують платформу Moodle, що дозволяє здійснювати навчання як у режимі реального часу за відповідним розкладом занять (онлайн-лекції, семінари тощо), так і вільного вибору часу (виконання практичних завдань і самостійної роботи студентами за визначеним дедлайном, критеріями й кількісними показниками).

При цьому важливо зазначити, що Moodle простий та зручний у використанні, представляє для студентів підготовлені викладачем у структурованому порядку необхідні матеріали – текстові документи, зображення, інструкції, презентації, аудіо- та відеофайли тощо; має широкі можливості для редагування та внесення змін, здійснення спілкування у чаті; пропонує широкую шкалу оцінювання робіт (завдань, тестів, самостійної і контрольної робіт тощо); легкий та зручний у формуванні та перевірці тестів; дозволяє “бачити” час знаходження студента у мережі та зміни, що відбуваються після останнього входження до системи.

Використання платформи Moodle дозволяє пристосувати навчальний курс під особливості кожної конкретної дисципліни, забезпечує комунікацію учасників освітнього процесу, сприяє набуттю студентами досвіду поповнення фахових знань, побудові індивідуальної траєкторії навчання.

Висновки

Підсумовуючи, ми можемо зробити висновок, що розвиток комп’ютерних та інформаційно-комунікаційних технологій став одним із перспективних напрямів розвитку сучасної освіти, а реалізація дистанційного та змішаного навчання суттєво змінили роль і місце викладача в освітньому процесі у закладах вищої освіти. Використання у дистанційному та змішаному навчанні нових методів, технологій, сучасних засобів навчання мотивують студентів на отримання та закріплення нових знань і досвіду, розширюють можливості самостійної роботи та дуальної освіти, сприяють розвитку творчо-педагогічної діяльності, що, в цілому, підвищує рівень професійної компетентності Вчителів Майбутнього.

Джерело фінансування

Це дослідження не отримало жодного гранту від будь-якого фінансового агентства в державному, комерційному чи некомерційному секторах.

Конфлікт інтересів

Автор заявляє про відсутність конфлікту інтересів.

Література / References

Bonk, C. J., & Graham, C. R. (2005). *Handbook of blended learning: Global perspectives, local designs*. Pfeiffer Publishing.

- Buhaichuk, K. L. (2016). Blended learning: Theoretical analysis and strategy of implementation in educational process of higher educational institutions. *Information Technologies and Learning Tools*, 54(4), 1–18. <https://doi.org/10.33407/itlt.v54i4.1434>
- Higher Education. (n.d.). *Distancijna osvita [Distance education]*. <http://vnz.org.ua/dystantsijna-osvita> [in Ukrainian]
- Kondakova, M. L. & Latypova, E. V. (2013). Smeshannoe obuchenie: vedushie obrazovatelnye tehnologii sovremennosti [Mixed educating: Leading educational technologies of contemporaneity]. *Vestnik obrazovaniya – Education Bulletin*, 9(2759), 54–64. [in Russian].
- Korotun, O. V. (2016). Metodologichni zasady zmishanogo navchannya v umovah vishoyi osviti [Methodological principles of the mixed studies are in the conditions of higher education]. *Informacijni tehnologiyi v osviti – Information Technology in Education*, 3, 117–129. <https://doi.org/10.14308/ite000607> [in Ukrainian]
- Kryvonos, O. M. (2013). *Vikorisannya informacijno-komunikacijnih tehnologij v navchanni [The use of informatively-communication technologies is in studies]*. ZhDU im. I. Franka. <http://eprints.zu.edu.ua/id/eprint/10166> [in Ukrainian]
- Loginova, A. V. (2015). Smeshannoe obuchenie: preimushestva, ograniczeniya i opaseniya [Mixed educating: Advantage, limitation and fear]. *Molodoj uchenyj – Young Scientist*, 7(87), 809–811. [in Russian]
- Kuharenko, V. M. (Ed.). (2016). *Teoriya ta praktika zmishanogo navchannya [A theory and practice of the mixed studies]*. NTU “KhPI”. http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/23536/3/Kuharenko_Teoriia_ta_praktyk_a_2016.pdf [in Ukrainian]
- Mashbyts, Yu. I. (2008). Psihologo-pedagogichne proektuvannya sistemi distancijnogo navchannya [Psycholo-pedagogical planning of the controlled from distance departmental teaching]. *Psihlohichna teoriia i tekhnolohiia navchannia. Aktualni problemy psikhologii – Psychological Theory & Learning Technology. Current Problems of Psychology*, 8(5). <https://newlearning.org.ua/content/psihologichna-teoriya-i-tehnologiya-navchannya-aktualni-problemi-psihologiyi-tom-8-vipusk-5> [in Ukrainian]
- Ministry of Education and Science of Ukraine. (2013). *Nakaz “Pro zatverdzhennia Polozhennia pro dystantsiine navchannia” [Order on Approval of the Regulation on Distance Learning]*. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13#Text> [in Ukrainian]
- Ostapenko, A. (2012). Distancijne navchannya [Distance learning]. *Zavuch. Shkilnyi svit – Head Teacher. School World*, 22, 21–22. [in Ukrainian]

Анотація

Вступ: Актуальність дослідження зумовлена впровадженням в освітній процес закладів вищої освіти сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, що викликає появу нових видів і форм його організації.

Мета: Проаналізувати тлумачення дефініцій “дистанційне навчання” та “змішане навчання”; виокремити проблеми їх використання у професійній підготовці майбутніх учителів початкових класів у Миколаївському національному університеті імені В. О. Сухомлинського.

Матеріали і Методи: У роботі застосовано теоретичні та емпіричні методи: аналіз, класифікація та узагальнення джерельної бази дослідження; нормативної документації, що регламентує діяльність закладів вищої освіти (освітньо-професійні програми, навчальні плани); досвід організації освітнього процесу; діагностика студентів спеціальності 013 Початкова освіта (анкетування, спостереження, інтроспекція).

Результати: Розкрито зміст та структура понять “дистанційне навчання” і “змішане навчання”, розглянуто їх переваги та ефективність використання у професійній підготовці педагогів. Досліджено наукові підходи, принципи, засоби та форми організації процесу дистанційного та змішаного навчання у підготовці майбутніх учителів початкових класів. Доведено переваги використання платформи Moodle у Миколаївському національному університеті імені В. О. Сухомлинського, а отже можливість та доцільність використання дистанційного та змішаного навчання у процесі професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів.

Висновки: Розвиток комп’ютерних та інформаційно-комунікаційних технологій, використання дистанційного і змішаного навчання суттєво змінили роль та місце викладача й студентів в освітньому процесі у закладах вищої освіти. Їх реалізація сприяє формуванню професійної компетентності майбутніх учителів початкових класів.

Ключові слова: дистанційне навчання, змішане навчання, освітній процес, професійна підготовка, учителі початкових класів.

Аннотация

Введение: Актуальность исследования обусловлена внедрением в образовательный процесс высших учебных заведений современных информационно-коммуникационных технологий, вызывает появление новых видов и форм его организации.

Цель: Проанализировать толкование дефиниций “дистанционное обучение” и “смешанное обучение”; выделить проблемы их использования в профессиональной подготовке будущих учителей начальных классов в Николаевском национальном университете имени В. А. Сухомлинского.

Материалы и Методы: В работе применены теоретические и эмпирические методы: анализ, классификация и обобщение источниковой базы исследования; нормативной документации, регламентирующей деятельность учреждений высшего образования (образовательно-профессиональные программы, учебные планы); опыт организации образовательного процесса; диагностика студентов специальности 013 Начальное образование (анкетирование, наблюдение, интроспекция).

Результаты: Раскрыты содержание и структура понятий “дистанционное обучение” и “смешанное обучение”, рассмотрены их преимущества и эффективность использования в профессиональной подготовке педагогов. Исследованы научные подходы, принципы, средства и формы организации процесса дистанционного и смешанного обучения в подготовке будущих учителей начальных классов. Доказаны преимущества использования платформы Moodle в Николаевском национальном университете имени В. А. Сухомлинского, а следовательно, возможность и целесообразность использования дистанционного и смешанного обучения в процессе профессиональной подготовки будущих учителей начальных классов.

Выводы: Развитие компьютерных и информационно-коммуникационных технологий, использования дистанционного и смешанного обучения существенно изменили роль и место преподавателя и студентов в образовательном процессе в учреждениях высшего образования. Их реализация способствует формированию профессиональной компетентности будущих учителей начальных классов.

Ключевые слова: дистанционное обучение, смешанное обучение, образовательный процесс, профессиональная подготовка, учителя начальных классов.

The electronic version of this article is complete. It can be found online in the IJES Archive <https://ijes.culturehealth.org/en/archive> and in the KRPOCH Publishing Repository <https://ekrpoach.culturehealth.org/handle/lib/58>